

Posudek bakalářské diplomové práce Renaty Kuprové: Adolf Ludvík Krejčík. Edice pamětí, FF UK, Praha 2007, XXX+257 s.

Je až s podivem, že při současném velkém zájmu o egodokumenty čekal poměrně rozsáhlý rukopis pamětí archiváře, historika a knihovníka Adolfa Ludvíka Krejčíka (1877-1958), zakladatele a prvního ředitele Československého státního archivu zemědělského, na své ediční zpřístupnění tak dlouho. Přestože se nejednalo o pramen neznámý (pro svou práci o počátcích ČsSAZ jej využil již Emanuel Janoušek, pro biografické příspěvky o A. L. Krejčíkovi později Jaroslav Boubín a Marie Zaoralová), ujala se jeho kompletního zpřístupnění až nyní ve své bakalářské práci Renata Kuprová.

Text Krejčíkových vzpomínek vznikl v posledním desetiletí jeho života, oproti původnímu záměru autora jsou vzpomínky dovedeny v chronologickém výkladu jen do roku 1903/1904, kdy se neúspěšně ucházel o místo v Moravské zemské knihovně v Brně. Další kapitoly z původně komponovaného chronologického výkladu vybočují a věnují se některým tématům z Krejčíkova života (zejm. vzpomínky na aktivní účast v ochotnických divadelních souborech, bydlení apod.). Autor se tak pravděpodobně nestihl rozepsat o z hlediska dějin českého archivnictví nejzajímavějším období svého života po vzniku samostatné Československé republiky, kdy zastával vrcholné místo v čs. archivnictví i historiografii. Životopis A. L. Krejčíka představuje do značné míry modelovou kariéru českého historika na přelomu 19. a 20. století. Po studiu historie na pražské univerzitě absolvoval vídeňský Institut für österreichische Geschichtsforschung a poté studijní pobyt v Istituto austriaco di studi storici v Římě. S vysokou teoretickou připraveností pak vstoupil do archivní služby, nejprve ve Schwarzenberském archivu v Třeboni, poté v Moravském zemském archivu v Brně a nakonec v Československém státním archivu zemědělském v Praze. Paměti A. L. Krejčíka jsou do značné míry určitým pendantem k pamětem jeho současníka Josefa Šusty (1874-1945), který strukturoval své vzpomínky obdobným způsobem. Na rozdíl od J. Šusty jsou Krejčíkovy paměti spíše popisné (nikoli reflexivní) a jejich literární úroveň není tak vysoká. Přesto se jedná o čtivý plynulý text s řadou závažných, jedinečných nebo jen zajímavých informací, které dokumentují historii českého archivnictví, historiografie a obecně kulturní situace v Čechách koncem 19. století.

R. Kuprová provedla ediční zpřístupnění Krejčíkových vzpomínek na základě jasných a přehledně deklarovaných zásad, které respektují platná pravidla pro vydávání historických pramenů. Drobnější chyby (překlepy, gramatické a syntaktické chyby atd.) v přepisu, které jsem vyznačil do svého exempláře práce, lze přičíst na vrub chvatu při jejím dokončování. Osobní a místní (lépe než „místopisný“) rejstřík jsou zpracovány pečlivě a přehledně. Zvláště osobní rejstřík byl vytvořen jistě s velkou časovou náročností, sympaticky působí, že se autorka pokusila určit nejen jména obecně známá z oblasti vědeckého a kulturního života, ale i řadu Krejčíkových přátel nebo úředníků schwarzenberských velkostatků. Naopak zarazí poměrně málo věcných poznámek k textu vzpomínek, kde by mohly být některé skutečnosti blíže vysvětleny. V ediční poznámce bych pak doporučoval doplnit informaci o vzniku vzpomínek a jejich genezi. Ta byla zřejmě dlouhodobá a komplikovaná. Krejčík sám na řadě míst vzpomínek odkazuje na další kapitoly, které ve vzpomínkách chybějí. Konec konců i další editované dokumenty (zvláště text počátků pamětí z roku 1897) dokumentují, že Krejčík se myšlenkou psaní vlastních vzpomínek zabýval značnou část svého života. Na některých místech je patrné, že vycházel ze starších předloh, deníkových záznamů apod., někde jsou použity celé dokumenty (zejm. korespondence) nebo jejich části.

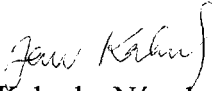
Vlastní edici předradila autorka krátký úvod, ve kterém stručnou formou shrnuje život A. L. Krejčíka s akcentem a rozvedením některých témat (studium, činnost ve spolcích, profesní a odborná charakteristika). Omezený rozsah nedovolil autorce využít veškerých poznatků získaných při rozsáhlé heuristice nejen archivních pramenů a literatury, ale i formou oral

history mezi členy Krejčíkovy rodiny. Text úvodu považuji přesto za dostatečný pro potřeby bakalářské práce, neboť v něm autorka shrnula nejdůležitější mezníky Krejčíkova života. Za zvlášť závažná považuji autorčina shrnutí Krejčíkových názorů na organizaci archivnictví (s. XIV-XV), které se právě počátkem 20. století výrazně měnily. Do značné míry byl právě v tomto období zformulován Krejčíkův názor později prosazovaný jako systém „rezortních archivů“. Je nutné v této souvislosti zdůraznit, že A. L. Krejčík byl při vzniku samostatného československého státu v roce 1918 vedle J. B. Nováka jediným českým archivářem s jednoznačně vypracovaným a vyargumentovaným názorem na budoucí podobu archivnictví. Bylo by zajímavé sledovat Krejčíkovy názory i v pozdějším období, kdy od svých radikálních stanovisek znovu ustupoval.

Paměti A. L. Krejčíka jsou závažným pramenem pro dějiny českého archivnictví. Byl bych rád, kdyby se podařilo edici tohoto pramene vydat rovněž tiskem. Práce R. Kuprové je prvním krokem k tomuto vydání. Aby bylo tohoto cíle úspěšně dosaženo, je třeba edici doplnit věcnými poznámkami a úvodní analytickou studií o Adolfu Ludvíku Krejčíkovi a jeho odborném i osobním profilu. Na závěr vyslovuji naději, že R. Kuprová se i na tomto úkolu bude nadále podílet.

Bakalářskou práci R. Kuprové doporučuji k obhajobě. Navrhuji známku: velmi dobře.

V Praze dne 8. 9. 2007


Jan Kahuda, Národní archiv